

Een Kontichse heilige: Sint Reinilde

Ofschoon de wegwijzers nu al enkele maanden richting “Bibliotheek/Museum” wijzen, willen wij onze lezers toch voor een keer naar een andere kant sturen. En het voorwerp is dan nog niet eens een antiquiteit. Wij bedoelen het beeld van de heilige Reinilde in de Sint-Martinuskerk. Het werd door Jozef Poels in 1952 uit citroenhout gesneden.

De heilige Reinildis of Reinilde – haar naam wordt nog op talloze andere manieren gespeld – is volgens de overlevering in Kontich geboren. Sinds 1912 is de parochiale vrouwengilde, en later ook de groep van de meisjesgidsen, naar haar genoemd. Dit zijn maar twee staaltjes van haar verering hier door de gelovigen van Kontich. Toch is het nooit een vaststaand feit geweest dat zij in Kontich zou geboren zijn.

Het is dan ook heel, heel lang geleden dat ons onderwerp geboren werd: zowat midden in de 7de eeuw. In die tijd waren onze streken nog grotendeels “heidens”, zoals men dat placht te zeggen. Onze voorouders aanbaden Wodan, Donar en Freya, de goden die hun naam aan enkele van onze dagen hebben gegeven. Geloofspredikers waren echter flink hun best aan ’t doen om onze dorpingen te “kerstenen”. De bekering tot het christendom gebeurde van bovenaan. Zoals we uit de geschiedenislessen onthouden hebben, gaf Clovis op het einde van de 5de eeuw het voorbeeld. Dan volgden de graven en grootgrondbezitters.

Ook onze Reinilde was van hoge afkomst. Haar oom heette Pepijn van Landen en was de betovergrootvader van Karel de Grote. Haar moeder heet Amelberga en was ook al een heilige. Zij was getrouwd met Witger, die waarschijnlijk geen tijd had om heilige te worden, omdat hij nogal veel grond bezat en dus heel de tijd belastingen moest innen. Toch had hij wat geld over om Sint-Ursmar, de abt van Lobbes, bij zijn missiewerk in Brabant te steunen. Later zou hij bij hem in het klooster treden, zijn vrouw in Maubeuge. Reinilde en haar zuster Goedele (nog een heilige) zorgden voor de armen, ellendigen en zieken en ze wijdden zich toe aan de Heer, zonder evenwel in een klooster te treden. Reinilde schonk haar erfgoederen, waaronder Kontich en Saintes (Sinternelle), aan de abdij van Lobbes. Zo legde ze de grondslag voor de evangelisatie van Kontich en van de Brabantse gewesten.

Een eerste teken van heiligheid bleek toen ze zelf naar Lobbes ging om haar eigendommen te schenken. Ze werd niet binnengelaten omdat ze een vrouw was. Ze bleef echter drie dagen voor de poort van het klooster vasten en bidden. Dan ging plots de poort vanzelf open en begonnen de klokken te luiden. De monniken erkenden haar heiligheid en lieten haar binnen.

Zij ging zelf in Saintes wonen in het gezelschap van haar priester Grimoald en haar dienaar Gondolf. Met hen ging ze ook op bedevaart naar het Heilig Land. Ze bracht kostbare relieken mee, waaronder gedeelten van het Heilig Graf, het Heilig Kruis en de mantel van Onze-Lieve-Vrouw. In Saintes leidde ze een teruggetrokken leven en werd ze door het volk als een heilige beschouwd. In 685 werd ze door invallende Hunnen (of waren het Friezen of Saksen?) omwille van haar geloof, samen met Grimoald en Gondolf, vermoord. In plaats van – zoals de bevolking – op de vlucht te slaan, gingen de drie bidden voor het altaar van Sint-Quirinus in de kerk te Saintes. Ze werd met het zwaard onthoofd. Met dat wapen – symbool van haar marteldood –

wordt ze ook afgebeeld. Ze wordt aanroepen tegen oogziekten en haar feestdag valt op 21 juli.

Dat allemaal maar om te vertellen dat er een nieuw boek verschijnt over de heilige Reinilde. En over de kwestie of ze nu al dan niet in Kontich is geboren. Het is het tweede jaarboek van onze Koninklijke Kring voor Heemkunde. De schrijver is Ludovic Hellemans, de bijna legendarische “meester” van de jongensschool. Hij was ook ondervoorzitter van de Kring en hield zich als een bescheiden specialist al jaren bezig met de materie. Als geen ander weet hij de vroege middeleeuwen, toen Reinilde geboren en getogen is, op te roepen. Hij relateert de geschiedschrijving van het heiligenleven, eeuwen later, en trekt haar betekenis door tot het jaar 1997, toen hij zijn studie voltooide en zelf kort daarop overleed. De uitgave van dit werk is een posthume hulde aan een man die als geen ander fictie en realiteit bij de talloze “vitae” wist te onderscheiden en zo een realistische bijdrage leverde tot de glorieuze geschiedenis van Kontich.

“Leven en marteldood van de Kontichse maagd Reinilde – Een kanttekening bij een middeleeuws verhaal” van Ludovic Hellemans wordt voorgesteld in zaal Sint-Jan (Bibliotheek- en Cultuurgebouw, Sint-Jansplein 8) op vrijdag 19 april om 20 uur. Alle belangstellenden zijn hierbij uitgenodigd. Het jaarboek kost 10 euro, en is verkrijgbaar bij de Koninklijke Kring voor Heemkunde, Duivenstraat 2, elke maandagavond tussen 20 en 22 uur (tel. 03 457 86 04). De Vrienden van het Museum ontvangen dit boek gratis. Andere belangstellenden kunnen een exemplaar bestellen door 10 euro over te schrijven op rekeningnummer 415-5044221-42 (gelieve voor adressen buiten de gemeente er 2 euro bij te tellen voor de verzendingskosten). Inlichtingen ook bij de conservator, tel 03 457 54 68.

Frank Hellemans en Paul Catteeuw